

sz. 1914. APR. 7.

ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. MÁRCIUS 22.

12. SZÁM.

1913 évi kolozsvári gazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Uj „ROYAL-DRILL“

sorbahintő műtrágyaszórógépek

szabadalm.

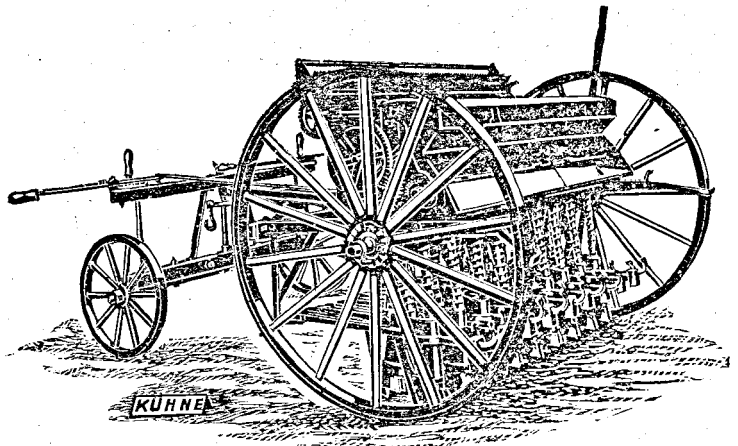
kanalas

„VERA II“

sorvetőgépek,

„Mosoni Drill“ és „Prima Drill“ sorvetőgépek

Láncos műtrágyaszórógépek. Kukoriczaültető és salétromszóró taligák elsőrendű kivitelben készülnek

KÜHNE mezőgazdasági gépgyár r.-t.-nál **MOSON** Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. szám.

Tavaszi talajmivelésre: Ekék, boronák, hengerek, mindennemű porhanyító eszközök, Osborne tárcsásboronák, Kéregtörő hengerboronák, Osborne kaszáló- és aratógépek, elsőrendű benzinmótoros cséplőkészletek.

Fiókok: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

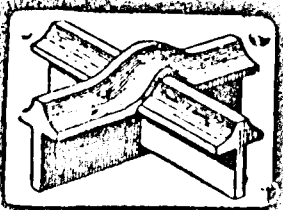
Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

N A G Y J A V I T Ó M Ű H E L Y

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szab.

„Köpplinger“-rendszerű I domvasablakok

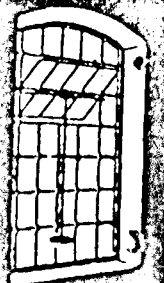
a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedül-gyártója — ismeretessel és költségvetéssel díjtalanul szolgál

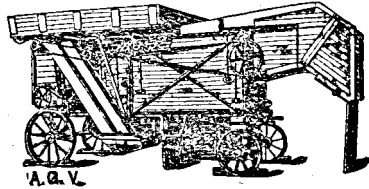
asszerkezeti és I domvasablakgyár

Telefon 53-22

Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

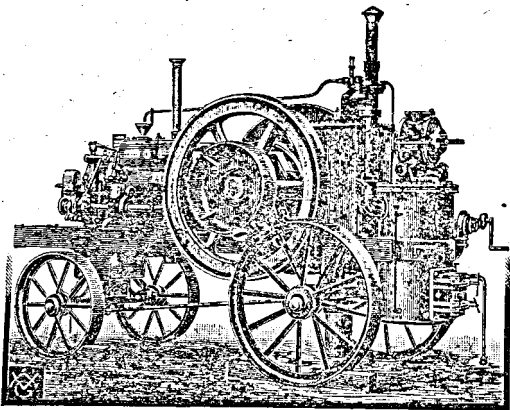

Az állami gépgyár gyártmányai:

Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

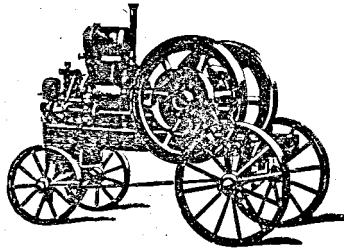
Csekély hajtóerősükséglet! és kenőanyag-fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

Szivógázlokomobilok

Újdonság! Szabadalom.
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés
Könnyű kezelés!
Fűzölőfogyasztás óránként és lóóránként kb. 400 gramm.
Földgázüzemre is alkalmasak!

Legújabb rendszerű szab.
NYERSOLAJLOKOMOBILOK.
Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva!
Könnyű kezelés!
Nyersolaj fogyasztás óránként és lóóránként kb. 280 gramm.

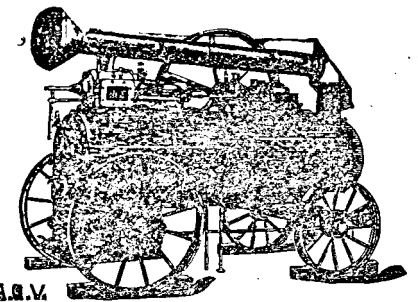

Benzinlokomobilok
porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.
Megbízható üzem! Egyenletes járás!
Egyszerű kezelés Kevés benzinfogyasztás!

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és műtrágya szóróval kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.
Resicai tűkőracelekék. Tárçasboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

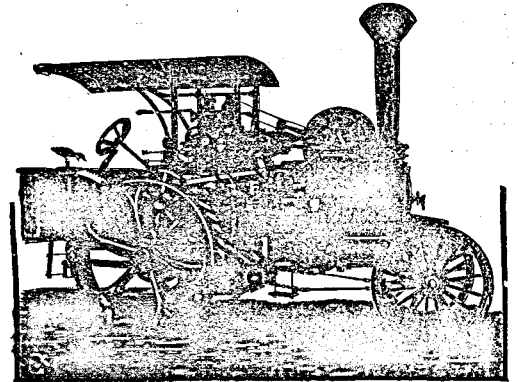
Érdelklődőknek árjegyzéket szívesen küld

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmeztakarítás.

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.
Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervonásra és szántásra alkalmasak.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32. Hírközpontok: Nagyvárad, Debrecen, Temesvár

Nagy Dénes ördögösi gazdaságában,

az alanti tavaszi vetőmagvak kaphatók:

Elsőrendű duppai vetőzab mm-ként 20 K	Elsőrendű magy. 6 soros árpa mm. ként 20 K
" 2 soros Hanna pedigree	" tavaszi rozs mm.-ként . . . 26 "
árpa mm.-ként 20 "	" " buza " 28 "

árért, Aranyosgyéres állomáson feladva vevő zsákjaiban 3070

Levélcim: **Nagy Dénes** földbirtokos **Torda** (Torda-Aranyosmegye).

Eladó birtokok:

- 900 k. hold Kolozsvármegyében
- 476 k. hold Szatmárvármegyében
- 43 k. hold Kolozsmegyében,
- 6000 k. hold Aradmegyében.

Bérbeadó:

- 2600 k. hold Kolozsmegyében
- 1800 k. hold Kolozsmegyében
- 1027 k. hold Szolnok-Doboka vármegyében,
- 446 k. hold Kolozsmegyében
- 600 k. hold Kisküküllőmegyében
- 130 k. holdas birtok Udvarhelyvármegyében.

Eladó állatok:

- 34 drb javított fehér mustra ökör
- 10 drb javított fehér mustra tehén
- 9 drb javított tarka mustra tehén
- 3 drb tarka tinó 3 éves
- 10 drb 1 éves, 10 drb 2 éves és 10 drb 3 éves törzskönyvelt fehér tenyésztő
- 200 drb fehér racka bárány.

Bővebbet az 3077
Erdélyi Gazda Társaság
Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A gazda tavaszi szükségletei:

Talajmivelő eszközök: Ékek, boronák, hengerek, tárçasboronák, talajporhanyítók, grubberek, lókapák, vetőgépek és egyéb talajelőkészítők.
Vetőmagvak: Búza, rozs, árpa, zab, tengeri, lóhere, lucerna, bükköny, baltacim, takarmány és cukorrépa, burgonya, reppce és egyéb gabona és takarmány magvak, ipari és gyári növényvetőmagvak. Fűmágkeverékek, konyhakerti vetőmagvak stb.

Szőlőjtványok, nemesített gyümölcsfa csomók. Dísznövények. Szőlőkarók, fuzdugványok stb.

Vetőmag előkészítő gépek: Rosták, trieurók, osztályozók, mag-csávázók, csirázató-készülékek, stb.

Egyéb gépek és anyagok: Alagcsövek, állatgyógyászati gépek, állatnyirógépek, aszfalt és kátrányfedélpárok, baromfitenyésztési requisitumok, építési anyagok, fedőcserep, fűkaszalók, halászati eszközök, kertészeti eszközök, kaptárak, meszelőgépek, műtrágyák, olajok, zsirok, peronospora permeterzők, rétyalu, szénaforgatók és -gyűjtők, szénkénegecskendők, permeterzőanyagok és szénkénege-szivattyúk, szőlőtrágyák, szőlőmivelési eszközök, tejgazdasági és tejfeldolgozó gépek, tengerimorzsolók, tüzelő felszerelések stb.

Tenyész és igás állatok,

Az ERDELYI GAZDA TÁRSASÁG-nál
Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz. alatt

személyesen, vagy levélelileg, garantált minőségben, kedvező feltételekkel,

leggyorsabban és
leolcsóbban
szerezhető be.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 186.

TARTALOM:

Örökös eredeti cikkek:

Adatok az erdélyi földbirtok megoszlásáról. Dr. Csérer Lajos.	133
Takarmányozásról. Br. Kemény József.	134
Az erdélyi fehér szarvasmarháról. Szász Ferenc.	134
A XXIV dési bikakiállítás és vásár.	135
A gyümölcsfák rovarelleneségei és az ellenük való védekezés.	135
Kisebbszakközlemények.	136
Egyleti élet.	136
Kormányintézkedések.	137
Vegyes közlemények.	137
Hírdetések.	

Adatok az erdélyi földbirtok megoszlásáról.

Írta:
Dr. Csérer Lajos.

II.

Eddig az országos statisztika táblázataiból szedtem ki az erdélyi adatokat, az alább következő III. táblázatban legújabb közvetlen községi adatgyűjtés révén önálló adatokat sorolok fel különböző erdélyi vármegyéből.

Nézzük először azt a községet, ahol csak törpe birtok van, s ez pld. a kolozsmegyei *Kalotaujfalu*, ahol csak 5 kat. holdon aluli törpe birtokok vannak s bár a legnagyobb birtok területe itt csak 5 kat. hold, mégis a családok számával osztva az egész községi terület, egy-egy családra 16 kat. hold terület esik, azaz itt sok családnak több birtoka is van, mert elosztva a birtokok számát a családok számával: 2.5 birtok esik egy családra. Tehát még ebben a kicsiny havasalji községben sem egyforma a »börkabát«.

A táblázatban Kalotaujfalutól lefelé a lassu birtokelosztás fejlődő vonalát lehet megállapítani: de nem lesz érdektelen megállani a középhatáron, pld. a szilágymegyei *Hadad* községben. Itt először le kell ütnünk a nagybirtokok területét (3597 kat. hold) a község összes területéből (9183 kat. hold), marad a kisbirtokosoknak 5588 kat. hold összterület, tehát jelentékeny gazdasági kiterjedés, ám ebből a területből egy-egy családra szintén csak 16 kat. hold esik, egy-egy gazdaságra csak 15 kat. hold, habár az 5 holdon aluli területen 278 birtok, az 550 holdas területekből 110 birtok osztozik, azután már csak két nagybirtok van — középbirtok ellenben nem teszi arányossá a birtokelosztást, habár ha elosztjuk a

III. Táblázat Erdély némely községeinek földbirtok-eloszlásáról. (Dr. Csérer Lajos adatai.)

Sorszám	Község (megye)	Lakosok száma	Családok száma	A község összes területe k. hold	A szántóföld összterülete k. h.	Birtokkategóriák				A legnagyobb birtok területe k. h.	Számos al- lat létszám drb.	Határgazdasági rendszer
						5 kat. holdig	5-50 k. holdig	50-100 k. holdig	100 kat. holdon felül			
1	Kalotaujfalu (Kolozs)	394	86	1399	280	200	—	—	—	5	186	nyomásos
2	Isztolna (Kolozs)	230	48	2094	170	40	1	—	1	1685	94	„
3	Kistorony (Szeben)	2780	652	7056	3139	470	240	—	—	42	3469	szabad
4	Magyarkapus (Kolozs)	1050	350	2300	1120	120	75	—	—	25	857	nyomásos
5	Remete (Alsófehér)	2053	500	12770	3224	350	50	10	—	100	2269	szabad
6	Csikszépvíz (Csik)	2315	810	30695	1085	400	40	20	7	800	1539	nyomásos
7	Nagyszőlős (Nagyküküllő)	1416	369	3834	1482	210	126	—	—	45	826	„
8	Kisbács (Kolozs)	1412	436	3032	789	155	65	1	—	1426	379	szabad
9	Magyarbükös (Alsófehér)	945	160	2230	761	40	50	—	—	1	—	269
10	Hadad (Szilágy)	2238	349	9183	3086	278	110	—	2	3595	998	nyomásos
11	Nagysóbes (Kolozs)	2130	636	5670	938	120	260	25	2	—	595	szabad
12	Györgyfalva (Kolozs)	2350	476	2518	944	242	203	—	—	45	1400	nyomásos
13	Fehéregyháza (N.-Küküllő)	2040	460	4721	2070	300	240	2	1	500	1088	szabad
14	Monor (Besztercenaszód)	1397	369	4764	1888	169	197	2	1	1059	1206	nyomásos
15	Gyergyóalfalu (Csik)	700	1800	36000	6000	300	800	22	16	810	3016	„
16	Oroszhegy (Üdvarhely)	2130	449	20291	1801	150	280	4	3	355	1248	„
17	Kiskend (Kisküküllő)	432	103	593	349	25	77	—	—	1	240	szabad
18	Ujradna (Besztercenaszód)	2250	447	35801	187	91	243	19	2	126	1535	„
19	Magyarvalkó (Kolozs)	1193	540	26818	1283	20	350	3	5	3600	565	nyomásos

birtok számát (388) a családok számával (344), akkor egy családra 1.1 hold birtok esik, tehát itt is lesznek több birtokos családok, azaz középbirtokosok.

Az 5-50 kat. holdas kisbirtok felső határán Gyergyóalfalu jellegzetes, mert az egész területből ez a kategória 70%-ot foglal el (Magyarvalkón 90%-ot) s a törpe birtok csak 26%-ot! Itt egy családra az egész (36.000 kat. hold) határból 20 kat. hold esik, de birtokból csak 0.6 drb., illetve egy birtokra átlagban a szántóföldből mégis 5.2 kat. hold esik. Nem tulságos tehát az elaprózódás, sőt elég jó a birtokarány, mert 100 kat. holdnál nagyobb birtok is még 38 darab van és ezek között a legnagyobb 800 kat. holdas. Legcélszerűbb elosztásu birtokállapot a besztercenaszódmegyei Ujradna községben látszik, ahol a 35801 kat. holdnyi összterületet 325 birtok között osztlik meg és az 5-50 holdas kategóriára 60%, az 5 holdon alulira 28%, az 50-100 holdasokra 19%. Itt egy családra csak 0.7 birtok jut (valószínűleg sok családnak nincsen birtoka) s egy birtokra az összes területből 110 kat. hold esik, ám a legnagyobb birtok területe 126 kat. hold, de minden mit ér, ha az összes községi szántóföld területe csak 187 kat. hold!

Hogy a falu határán nyomásos, vagy szabad gazdaság rendszerrel üznek, nem látszik befolyásolni a birtok kategóriát

— ám szigorubban hasonlítva össze az adatokat, mégis mintha a III. táblázatban a »szabad gazdaságot« üző községekben kevesebb lenne a törpe birtok s ez a *tagosítás előnyének mondható.*

Nem lesz érdektelen — sőt maholnap szomorú érdekességü — hogy *nemzetiségi* szempontból miképp osztlik el az erdélyi falusi határ.

Jobb ítélőképesség szempontjából magasabb nézőpontra kell helyezkednünk, ahonnan egész Erdélyt áttekinthetjük. Ebben jól segítségünkre lesz az e tekintetben legújabb munka, melyet *Tekaji László**, az Erdélyi Gazdasági Egylet titkára 1913-ban adott ki.

Erdélyben (Szilágy vármegyével együtt) a lakosság aránya a következő:

Magyarok	35.4%
Szászok	8.2 „
Románok	56.4 „

Ezzel szemben a mezőgazdasági birtokarány — másfél évtizeddel ezelőtt — terület szerint a következő volt:

Magyarok kezén	52%
Szászok és románok kezén	48 „
Az összes birtok értéke szerint:	
Magyarok kezén	54%
Szászok és románok kezén	46 „

Hát ez még kielégítő állapot lenne, de Tokaj harmadfélezer beérkelt kérdő adatai alapján arra a meggyőződésre jut, hogy ma már az összes

* *Eladó ország* Az erdélyrészi földbirtokforgalom utóbbi 10 évi adatai. Kolozsvár, 1913.

A „Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete“

Budapest, V. ker., Aikotmány-utca 29. szám.

Tenyészállatok.	Konyhakerti és virágmagvak.	Szőlészeti anyagok és eszközök.
Abraktaharmányok.	Gép és gépalkatrészek.	Műtrágyák.
Olajok és kenőcsök.	Cséplési szenek, zsákok, ponyvák.	Vetőmagvak.

Legelőnyösebb beszerzési forrása.

Sertések bizományban való hizlalását vállaljuk.

erdélyrészi terület értékének csak 45.8 %-a van magyar kézen és 54.2% szász és román kézen. Azt a megdöbbentő jóslatot írja, hogyha a magyar birtokvesztés minden 10 évben 5% lenne (és a veszteség progresszive nem emelkednék) akkor 200 év múlva az összes magyar gazdasági területet elveszítjük.

(Folyt. köv.)

Takarmányozásról.

Irta:

Báró Kemény József.

III.

Fejős tehenek takarmányozása.

Hogy az előbb tárgyaltak felhasználását érthetőbbé tegyem, pár példán bemutatom a tabellák használatát. Feltesszük, hogy rendelkezésre áll középminőségű réti széna, zabszalma és takarmányrépa. Több tehén majdnem szárazon áll. Hogyan kell ezeket takarmányozzuk?

A mult számban kiszámítottuk, hogy rendelkezésünkre áll 500 kg. élősulyra és naponta: 23 kg. répa, 4.5 kg. zabszalma és 4.5 kg. közepes réti széna.

A mult számban közölt tabellák szerint:

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
20 kg. répában	2600	40	1920
3 kg. répában	390	6	288
4 kg. réti széna közepes	3400	200	1120
0.5 kg. réti széna közepes	425	25	140
4 kg. zabszalma	3424	44	724
0.5 kg. zabszalma	428	5	90
	10667	320	4282

= 10 kg. 667 gr.

Az „Erdélyi Gazda“ 8. számában közölt I. tabella szerint szükséges:

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
van 11-16 kg.	600	4500	
van 10.667 kg.	320	4282	
hiány —	280	218	

Ezen hiány pótlására oly takarmányra van szükségünk, melyben az Nh. és Nfr. majdnem egyenlő mennyiségben van jelen, tehát táparánya igen szűk kell legyen. A gazdaságban ilyen nem rendelkezünk, ilyet csak az ipari hulladékoknál találunk. Etethetnénk gyapotmagpogácsát, melynek tartalma:

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
1/4 kl.	227	105	90
1/2 kl.	455	210	180
1 kl.	910	420	360
2 kl.	1820	840	720

s ez nekünk meg is felelne, de miután sok szalmát és répát etetünk, a tejből készülő vaj kemény lesz, ezt a gyapotmagpogácsa még fokozná, azért olyan takarmányokat kell adagolnunk, amely ellenkezőleg hat, ilyen a repcepogácsa. Próbáljuk meg a számítást 1/2 kg. gyapotmagpogácsával és 1/4 kg. repcepogácsával.

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
1/2 kg. gyapotmagpogácsa	455	210	180
1/4 kg. repcepogácsa	225	55	97
Az alaptakarmány	10347	320	4282
	11347	585	4559

4559:585 = 7.6 tehát a táparány 1:7.6 ez megfelel.

A szárazanyag és Nfr. teljesen fedezve van, az Nh. kissé kevés, de miután a táparány megfelelő, ugy ebbe belenyughatunk.

Tegyük fel, hogy nyári zöldtakarmányozásról van szó. Rengyelkezésre áll 500 kg élősulyra 40 kg. vöröshere, 4 kg. buzaszalma, 2 kg. zabszalma.

Ezekben a tabellák szerint foglaltatik:

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
40 kg. vöröshere virágában	8000	440	2720
4 kg. buzaszalma közepes	3420	32	548
2 kg. tav. szalma nagyon jó	1710	40	374
	13130	512	3642

Szükséges 600 4000

Hiányzik 88 358

Ha 358-at osztunk 88-al, ugy a táparányt kapjuk mi 1:4-hez. Venni takarmányt nem akarunk. Lucernánk éppen virágozni kezd, a tabella szerint 5 kgr. lucernával képesek vagyunk a hiányzó Nh. és Nfr-t fedezni

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
5 kg. lucerna virágzás kezdetén	1200	90	320
az alap takarmányban	13130	512	3642
	14330	602	3962

Ezen összetételben a takarmány megfelel.

Takarmány borjak részére.

A fiatal borjakat 6 hetes korukban kezdjük szoktatni a takarmányhoz. 50 kg. élősulyra

Nh.	Nfr.	Táparány
175 gr.	610 gr.	1:3.5

Takarmányul etetni óhajtunk 700 gr. legjobb réti szénát, 250 gr. lenmagot, 100 gr. árpadarát.

A tabellákban 1000 gramm tartalmu van megadva, ha 100 gr. tartalmát óhajtjuk tudni, ugy a jobbról levő utolsó számot elhagyjuk. E szerint

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
700 gr. legjobb réti szénában	595	49	201
250 gr. lenmag zuzva	306	47	223
100 gr. árpadara	85	7	66
	986	103	490

Ezt összehasonlítva a szükséglettel azt látjuk, hogy hiányzik az Nh. és Nfr.-ből. Rendelkezésünkre áll sovány tej, ennek összetétele

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
1/2 kg.	46	17	26
1 kg.	93	35	53
2 kg.	186	70	106
10 kg.	930	350	530

ha most etetünk a borjakkal 2 kiló sovány tejet, ugy a takarmány adag összetétele lesz:

	Sz.	Nh.	Nfr.
	g r a m m		
szálastakarmány	986	103	490
2 kg. sovány tej	186	70	106
	1172	173	596

mi megfelel.

Azt hiszem ezen pár példa kellőleg megvilágítja az eljárást, ami különben is nagyon könnyű, kivált ha a gazda veszi magának a fáradságot s kissé belegondol a dologba.

Befejezésül ismételtlen hangoztatom, hogy ezen számítási mód nem ad tudományosan abszolút pontos számokat, de ez a praxisban teljesen felesleges is, sőt a grammokhoz való szolgálai ragaszkodás is felesleges s csak ok nélküli munkát okoz, miután Stutzer ezen el-

járását a német gazdák már évek óta használják, mi is alkalmazhatjuk. Az a kis munka amit a begyakorlás okoz busásan megtérül.

(Vége.)

Az erdélyi fehér szarvasmarháról.

Irta:

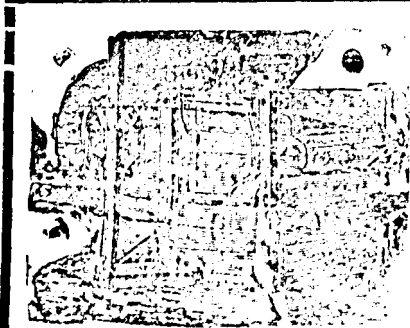
Szász Ferenc.

III.

Hosszu test arányos elosztással; széles medence-csont, széles far, erős, széles csontu, jó állásu, jól izmolt végtagok, mély és eléggé dongás mell, kitünő tüdővel és szívvel, első sorban is feltétlenül több erőre képes mindaddig, míg a hatalmas csontokhoz — éppen ugy, mint eddig a vékonyokhoz — nem elzsírosodott, hanem acél-izmokkal átszótt hus tapad! Itt csak egy hiba van s ez az, hogy a régi magyar marha rendkívül szívós izmait s vékonysága mellett is acélkemény sűrű szövetű csontját, mélységét részben a lassu fejlődésnek köszönhetné s ugyebár a jobb táplálás kizárja a lassu fejlődést. Ez szin igazság s éppen ezért hogy a gyorsabb fejlődés az edzettség kárára ne váljék, a forszírozott mozgatás s első sorban a jó legelő segít.

Mindehez járulna a bővebb tejelés is célszerű kiválasztással. Nehogy azzal vádoltassam, hogy egy »Mädchen für alles«-t akarok csinálni a magyar marhából, előre bocsátom, hogy főszempont az erőtermelés maradjon, de éppen ennek érdekében semmi kivételt valót sem talállok abban, hogy átlagosan egy magyar tehén 5-5 1/2 q-t nyomjon, egy fejési periodusban átlag 1500-1800 liter tejet adjon s hogy 6-7 éves ökröknek jármázás alatt is nyomjanak 6 1/2-7 1/2 q-t darabonként, mint például a záhi ökrök. Ezek csak nem nagy óhajtasok, mikor az alap meg van rá s a hústartó képesség és jó igavonás már egyes tenyészetekben valóságos jelleg, melybe csak a tejelést kell beilleszteni a közepes mértékig. Igaz, hogy ez a legnehezebb, mert jó tejelő magyar tehén rendszeren vékonyabb dongájú. Azonban ez alól is van kivétel.

Előbb említém a jó bika alkalmazásának fontosságát s e tárgyról szólva nem hallgathatom el a bika-nevelés fontosságát, mert nem elég, hogy az a bika jó származása mellett szép kis borju, mert azt fel is kell nevelni s vásárlás előtt ugyebár gondos tenyésztő első sorban is megnézi kitől veszi azt a bikát, sőt mi több, érdeklődik származása iránt is, még olyan vásárló is akad, ki írásban akarja látni a származást s elé kéri a törzskönyvet s valljuk be, hogy ezen kíváncsisága nem mindig és nem mindenütt talál kielégítésre. Ez az illető tenyésztőnek többé-kevésbé rovására is írható, mert hiszen a törzskönyvben sok minden olyan feljegyzés van, melyek bikán nem láthatók, például anyjának tejelése. A törzskönyvezés fontosságának fejtegetése haszonra vezetne, éppen ezért csak arra utalok, hogy egyetünk az E. J. M. Sz. T. E. — Kolozsvár — szivesen szolgál

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb eredeti „KALMÁR“ rostát

sziveskedjék árijegyzéket kérni amellyel több oldalu anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezetékvonal: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója, Budapest, V., Váci-körút 32

e téren felvilágosítással. Tovább menve a bikanvelés fontosságának esetelésében, hangsúlyoznom kell a jó táplálás mellett a sok, a nagyon sok mozgást, szabad levegőt, jó legelőn való tartózkodást s éppen ezért helyezek nagy súlyt arra, hogy bikát vagy csak nagy tenyésztő neveljen, kinek módjában van úgy származást, mint az edzett felnevelést garantálni, vagy pedig olyan kistenyésztő, ki adatokkal bizonyíthatja bikájának tiszta és jó származását s emellett módjában van a növendék bikákat tejjel-tésztával szonban külön, jó bikalegelőn tartani, mely legelő lehet természetesen közös bikalegelő is. Azt is hangsúlyozni kívánom, hogy a községek gondoskodjanak a bikák megfelelő tartásáról, mert megfelelő tartás és a tehén állományának megfelelő számu bikák mellett csak mese beszéd az, hogy a 3-ik évben már mészáros kezébe való az a bika. Nem úgy van ez, mert kézből pároztatva lehet tovább használni, ki lehet cserélni más községgel s mint azt számtalan példa bizonyítja, van olyan magyar bika, mely 10—12 éves korában is tenyészképes.

Ezen kis kitérés után ismétlem és hangsúlyozom, hogy a magyar marhát páratlan erőtermelő képességének szemellett tartásával — tartjuk jobban, vegyük tekintetbe annyira, amennyire ez módunkban van, tejlő képességét is s akkor minden generációnál tovább megyünk egy lépcsőfokkal az ideális típusok általánosításához s azon alakjában aztán megállja a helyét az új 1000 évben is s ez a mi érdemünk, az erdélyi gazdák érdeme, mely körülmény nem csak büszkeséggel tölthet el, hanem élénk várársolja egy szebb, egy jobb jövő közeledését, mikor fáradságunk jutalma eddigi törekvésünk koronázása, elismerése olyan hatalmas tőkében térül meg, melynek busás kamatait talán a tőlünk keletre s délre eső külföld egyrésze is fogja fizetni.

Megköszönve Kedves Gazdatársaim, a nagyérdemű közönség szives türelmét, befejezem előadásomat s Isten segédelmét kérem, sok kitartást, sok fáradságot kívánva, de már is szép eredménnyel dicsekedő s még szebb reményekre biztosan jogosító igaz munkánkra.

(Vége.)

A XXIV. dési bikakiállítás és vásár.

Március másodikán, a szokott mozgalmas kép kereteiben, folyt le a XXIV. erdélyi magyarfajtájú dési bikakiállítás és vásárunk. A szegény évhez mérten nem néztünk nagy reményekkel a felhajtás elé, hiszen köztudomásu, hogy az egész ország, de különösen megyénk állattenyésztése és mezőgazdasága az állandóságot nagyrészt nélkülözi. Hiányzik a megállapodott tenyészetek kialakulásához a megtakarított tőke, mely kibírja a megvártatásokat s változatlanul tükrözze vissza a jó és rossz években ugyanazt a gondosságot, céltudatosságot és takarékosságot a tenyészállatokon. Így természetesen csak nagy zökkenésekkel, lassan haladhatunk előre.

A felhajtás 52 egyéves, 73 kétéves, 21 nagytenyésztő bikái és 13 darab ide-

gen megyebeliek bikáival együtt 159 darabot tett ki. A felhajtott állatokon mindinkább szembeötlő az aránylag kicsiny test. Megyénk magyarmarha állományát, mint azt évről évre tapasztaljuk, az elaprósodás veszélye fenyegeti. Az erdélyi magyar marha tenyésztéséből jövedelme pedig csak akkor lehet gazdáinknak, ha a nagytestű »cimeres ökör« nevelés mellett kitartanak. Ellenkező esetben megszűnik lassanként az alföldi és dunántúli uradalomba való kivitel s állatvásáraink csak az egymás között való csereberélésre fognak törpülni, ami lényegesen csökkentendi majd gazdáink jövedelmét. Ezek a megjegyzéseink különösen a községi bikát vásárló küldötségeknek szólnak, akik a jól fejlett, nagytestű bikák vásárlásával legtöbbet tehetnek egyes községek állományának javítására.

Egyes községeink tenyészvikát nevelő hajlama egyre jobban kialakul s egyelőnk ebben véli megtalálni az állomány átalakításának egyik könnyen hozzáférhető eszközét. Ezeket kell jövőben elsőrangú nagytestű bikákkal ellátnunk, mint azt igen helyesen dr. Koós Mihály a kolozsvári miniszter kirendeltség vezetőjének éles szeme is azonnal meglátta.

A bírálatot az értékszámrendszer alapján három bizottság végezte majdnem négy órány keresztül.

Dijakat nyertek: Nagytenyésztőknél: Vásárhelyi Géza (Magyarköblös) II. díj 100 korona.

Gócs Sándor (Nagyiklód) 50 korona. (Az Erdélyi Jellemű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztő Egylet adományából.)

Kétéveseknél:

Babán Sándor (Csernek) 90 korona.

Vajnár György (Várkudu) 80 korona.

Pász János (Csernek) 70 korona.

Morár János (Retteg) 50 korona.

Pap Dávid (Alsóbogáta) 40 korona.

Kopil Ilie (Záprócz) 35 korona.

András István (Felőr) 30 korona.

Petrán Péter (Csernek) 25 korona.

Móra Adolf (Árpástó) 20 korona.

Gál István (Felőr) 10 korona.

Egyéveseknél:

Márton S. Márton (Magyardécs) 80 korona.

Konrádi János (Várkudu) 70 korona.

Balázs János (Árpástó) 60 korona.

Boér János (Sajószentandrás) 50 kor.

Fekete Gerő (Nyíres) 40 korona.

Oláh Mihály Jánosé (Sajószentandrás) 30 korona.

Kerekes Mihály (Árpástó) 20 korona.

Kiss Dani (Magyardécs), Dénes Mihály (Árpástó), Magdás János (Csernek), Keze János (Csernek) és Ferencz András (Felőr) 10—10 korona.

A kiosztott díjak nagyrésztben állami díjak voltak.

Bíráló bizottságok megjegyzései közül kiemeljük, hogy a nagytenyésztőknél az első díjra érdemesnek egyik nagytenyésztő sem találtatott; elismeréssel említette azonban a bizottság díjazottaként kívül Weiner Károly (Magyarköblös) és gróf Klebersberg Béláné (Alsóilosva) bemutatott állatait.

A díjak kiosztását Wass Béla gróf egyeletünk elnöke végezte, gróf Bethlen Balázs főispán, dr. Koós Mihály min. o.

tanácsos, Hye Jenő alispánhelyettes és mintegy 5—600 főnyi gazdaközönség jelenlétében. A bírálatot ez évben szemléltető oktatással kapcsoltuk össze oly módon, hogy Szász Ferenc urad. intéző; mint az Erd. Jellemű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyletének kiküldöttje a díjazott állatok elővezetésekör azok testalkati kiválóságai és esetleges kisebb fogyatkozásairól tartott igen szépen sikerült gyakorlati előadást, melyet a jelen volt gazdák nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgattak végig.

Ugyancsak a bikakiállítás díjak kiosztása alkalmával nyújtotta át egyeletünk elnöke Jakoble János és Belgyán György gazdasági cselédeknek hosszú és hűséges szolgálatukért a földmívelésügyi miniszterium 50—50 koronás jutalomdíjait és Ruzs Iliszenek az egylet 50 koronás jutalomdíját.

Bikavásárunkon a kereslet oly élénknek bizonyult, amilyenre a közel múltban nem emlékezünk. Már bírálat közben alig lehetett visszatartani a vásárlási kedvet. A felhajtásnak (159 drb.) több mint 50%-a került eladásra (80 darab), míg a tenyészképes állapotban levő 107 drb. kététvet töltöttnek 74.8%-a. Oly eseményszámba ment ez, mely méltán ejtette gondolkozóba azóta egyik-másik birtokosunkat, kik már tenyész anyag beszerzésén törik a fejüket. Buzdítólag hatottak birtokosainkra a nagy forgalom mellett az eladási árak is.

Bikakiállításunk régóta kedves találkozó helye vármegyénk minden rendű és rangú gazdaközönségének. E tekintetben az idén semmi újat nem mondunk vele, ha felemlítjük, hogy mint minden évben, most is megjelent azon Bethlen Balázs gr. vármegyénk főispánja, ki nemcsak a bírálatban és a díjak kiosztásánál volt jelen, de még estéli gazdasági tárgyú mozgólénykép előadásunkat is megfiztette jelenlétével. Képviseltette magát a földmívelésügyi miniszterium kolozsvári kirendeltsége Koós Mihály dr. min. o. tan. urral, ki egyre melegebb érdeklődéssel kíséri ügyeinket, továbbá az Erdélyi Jellemű Magyar Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete, mely 50 korona jutalomdíjjal is támogatta kiállításunkat.

Rajtuk kívül ott láttuk Hye Jenő alispánhelyettest az összes főszolgabírákat, járási állatorvosokat és körjegyzőket, Dés város polgármesterét, 4 vármegye gazd. felügyelőjét és nem nagyitunk ha azt mondjuk, hogy mintegy 6—700 gazdát.

Igazi sokadalom volt ez a nap azzal a különbséggel, hogy míg a nagy vásárokat komoly tülekedés uralja, addig nálunk egy kedves házigazda — Voith Gergely egyel. alelnök — meleg vendégszeretete békülékeny mosolyt és nevető tréfákat tűz oda a munkában kifáradt arcokra.

A dési bikakiállítás és vásár napját az idén egy valódi gazdaünnep színvonalára emelte egyeletünk azzal, hogy lefoglalta a maga számára a dési mozgólénykép színházat, hol a kirendeltség anyagi támogatása mellett, 500 főnyi gazdaközönség jelenlétében Györy Loránd dr. min. o. tanácsos igen tanulságos és költői részletekben gazdag uránia darabja »Az anyaföld« került előadásra. A majd-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árkban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, késelők és ánom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szakszerűen készítve, olcsó árkban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és esipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rollették egyenkénti raktára.

nem három órán át tartó, felolvasással kísért előadás — úgy hisszük — sokáig maradandó emléket fogja képezni a XXIV. dési bikakiállításnak.

A gyümölcsfák rovarellenességei és az ellenük való védekezés.

III.

Augusztustól kezdve a következő év április hónapig a hernyócskák alvásban töltik az időt így a telet is. Március végén vagy áprilisban a gyümölcsfák kizöldülésével és virágzásával a hernyócskák is életre kelnek s ugyanakkor megkezdik kártevésüket. Most már neki esnek a fésledőző és fejlődő levélkének, azokat elfogyasztják, ha más zöld rész nincs, a virágokat is megeszik. Már nem is kell valami sok hernyó és egy középtermelű gyümölcsfát 1—2 hét alatt teljesen lekopasztanak, azután átvándorolnak a szomszéd fára, ha ezzel is megvannak a harmadik, negyedik s így tovább a századik, ezredik gyümölcsfát is letarolják. Hiába hernyóztott a gazda, ha a szomszéd nem tette ugyanazt, még mindig annyi hernyók lehet, hogy minden fárólodásunk és költségünk kárba vész. A Sonea-féle rovarfogókészülék alkalmazása esetén: ha mi hernyóztunk és a szomszéd nem, úgy csak a szomszéd fát tehetik tönkre a hernyók, mert a készülék minden pillanatban, éjjel-nappal feltartóztatja a szomszédtól ájtott és a fánkra törtető hernyókat elpusztítja minden különösebb utánjárás, gond, vagy költség igénybevétele nélkül. Az esetben is, ha szilváfánkat, lehernyóztuk ugyan, de tavasszal még mindig sok a hernyó rajtuk, egyszerű lerázással a földre esnek, tovább nem törődünk velök, mert a rovarfogó készülékkel védett fákra a földre esett hernyók nem mehetnek fel, ha pedig mindenképpen oda törekszenek a készülék össze fogja és elpusztítja őket. A rovarfogó készülék hernyópusztító munkáját hathatósan elősegíti a természet, mert a készülék által feltartóztatott hernyók csak egy pár óráig éhezve, elgyengült szervezetüket megtámadja a renyhekor és most már nemcsak a készülék alatt levők kapják ezen gyümölcstermelő gazdára nagyfontosságú fertőző betegséget, hanem a szomszéd fák hernyóinak nagy része is. A renyhekor ez alapon sok hernyót pusztít el.

A galagonya lepke hernyói március végétől május közepéig a gyümölcsfák koronájában eszik a leveleket, virágokat, májusban a hernyók Erdély nagy részén levándorolnak a fákról és kerítésekre, házfalakra meg más alkalmas védett helyre vándorolnak, ahol bebábozódnak; az Alföldön azonban magán a gyümölcsfán bebábozódik nagy részük.

Ezen levándorlaskor a hernyókat a rovarfogó készülék szintén elpusztítja s így a rajzó lepkék számát apasztja.

A galagonya lepke bábjaiból 3—5 hét eltelle után kirepülnek a lepkék és kártevésüket a már ismertelelt módon folytatják.

Az eddigi gyakorlat szerint úgy védekezünk, hogy nagy gonddal leszedjük a fákról a kis hernyófészkeket; ha a téli

hernyózás dacára kevés hernyó mutatkozik tavasszal, 2—3 napi időközökben elpusztítjuk a hernyó enyvgyűrű alatt összegyülemltet hernyókat, mert ezt csakhamar átlábolnak és elszélednének a fa koronáján; ha pedig sok hernyó lenne az enyvgyűrű alatt mindennap kell azokat elpusztítani. Ugyelni kell arra, hogy az enyvgyűrű állandóan ragadós legyen és hogy a hernyók ne hidalják azt át. Tehát az enyvgyűrű alkalmazásánál minden nap ott kell lenni, felfrissíteni és alatta a hernyókat elpusztítani.

A sárgafaru pille vagy aranyfaru pille (Euproctis chrysorrhoea vagy Porthesia chrysorrhoea) már éjjeli rovar, mert vastag potrohú hófehér színű pilléje éjjel röpül. Jellemző a nőstény pillére a potroha végén levő arany- vagy aransárga pelyhsapka, amellyel a levelek színére egy csomóba letojt 300—400 darab tojását lefedi.

Junius második felében rajzik, petéit a már ismert helyre tojja, amelyek rövidesen kikelnek és a galagonya-lepke hernyóihoz hasonló életmódot visznek. E hernyók életfolyásukban csak a hernyófészkek készítése, meg a messzebb menő kártevésben mutatnak eltérést. Augusztusban készítik téli fészkeiket a klorophiltól megfosztott levelekből, amikor a levelek mellett levő almát, körtét is lehámozzák és így értéktelenné teszik — de ezek nem 1—2 levelet mint a galagonya-lepke hernyói, hanem 4—5 sőt több levelet is huznak össze egy fészekké, azt szintén erősen az ághoz kötik. Ezt nevezzük a »nagy hernyófészkeknek«. Tavasszal áprilisban az éltre kelt hernyócskák neki esnek minden gyümölcsfának, levelének, virágának és rövidesen letarolják; azután gyalogszerrel más fára mennek át, míg csak a bebábozódáshoz szükséges fejlettséget el nem érték, hogy azután ugyanazon fa koronáján, vagy törzsén bebábozódjának. Bábjuk laza fehérszövetű, ebből kirepülnek a pillék, hogy a már ismert életfolyást újból megkezdjék elülről.

A gyapjas pille (Ocnaria dispar) szintén éjjeli pille, a nőstény tojását a fa derekára, kerítésoszlopra vagy más védett helyre egy csomóba tojja, melyet szőrével letakar. Minden ilyen petecsomó alatt 400 vagy még ennél is több tojás van. Lombfakadaskor kikelnek a tojásból a hernyók, neki esnek a gyümölcsfa lombjainak, virágának és kopaszra legelik, ha egygyel végeztek, tömegesen átmennek a szomszéd fára s így tovább, míg ezek kifejlődésüket el nem érik.

(Folyt köv.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Védekezés a növényi betegségek ellen** A különböző penészokozta növényi betegségek ellen közönségesen különféle permetezési, csávázási, vetőmagválasztási és egyéb közvetlenül ható eljárásokkal szoktunk védekezni. Például a kőüszök ellen azzal, hogy a vetőmagot egy-két százalékos rézgálic oldatba jól beáztatjuk és azzal jól lemossuk, a répagyökér fekély ellen egészséges vetőmag használatával, a

burgonyavész ellen a bordói lével való permetezéssel, a burgonyalevél fodrosodás ellen, miután annak penészgombája a talajt is 5—6 esztendőre megfertőzi, azzal, hogy az ilyen földekbe 5—6 éven át burgonyát nem vetünk, a burgonya gyűrűs betegsége ellen a vetőgumók gondos megválasztásával a lucerna-ragya ellen a tiszta magyar származású mag vetésével és a turkesztáni mag mellőzésével stb. védekezhünk többé-kevésbé sikeresen. Azonban már az eddigi tapasztalatokból is kitűnt, hogy a jól előkészített és jó trágyaerőben tartott földön, ahol a vetés gyorsan és egyenletesen kél, fejlődik és megerősödik, a növényzet az élősdigombák és a rovarok pusztításának sokkal inkább ellentáll, mint ott, ahol a vetés a rosszul előkészített és gyenge erőben levő talajon rosszul, egyenletlenül és lassan fejlődik.

A jó talajmivelés és jó szerű trágyázás hatása, az összes felsorolt növényi betegségek ellenében jól érvényesül, de különösen a rozsdá és a répagyökérfekély elleni védekezésnél.

A nálunk pusztító sárga buzarozsda ellen első sorban oly vetőmag használatával kell védekezni, amely lehetőleg rozsdamentes földről vétetett és gondosan megrostáltatott, továbbá a kitűnő és mély talajmeggmiveléssel, hogy a buza erőteljes, egykönnyen meg nem dülő szárait hajthasson. Európa nyugati államaiban immár vannak oly erős száru buzaféleségek, amelyek a rozsdát jól kibírják, de hozzánk e rendszerint bőventermő buzaféleségek már csak azért sem valók, mert későn érők és így a mi száraz éghajlatunk alatt igen sok esetben megszorulnak. Az istállótrágyázás és a nitrogén műtrágyák előmozdítják a gabona megdőlését és a rozsdásodást, ellenben a szuperfoszfátosítás csökkenti a rozsdá elterjedésének lehetőségét.

EGYLETI ÉLET.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet. alapszabályszerű *rendes közgyűlését* Kolozsvárt, 1914. évi április hó 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (Attila-utca 10. szám) megtartani, amelyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgatóválasztmány jelentése az egylet 1913. évi működéséről.
3. Pénztári jelentés az egylet 1913. évi zárszámadásáról, ezzel kapcsolatban:
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. Az 1914. évi költségeloirányzat megállapítása.
6. A választmány által esetleg áttendő ügyek.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1913. évi december hó 29-én tartott igazgató-választmányi üléséből.

Báró Bánffy Ernő,
egyleti elnök.

*

<p>Kitüntetések:</p> <table border="0"> <tr><td>Arad</td><td>Pécs</td></tr> <tr><td>Budapest</td><td>Pantsova</td></tr> <tr><td>Bolgrad</td><td>Szofia</td></tr> <tr><td>Berlin</td><td>Szeged</td></tr> <tr><td>Győr</td><td>Szatmár</td></tr> <tr><td>Lovrin</td><td>Szabadka</td></tr> <tr><td>Lugos</td><td>Tomasevár</td></tr> <tr><td>Nagybecskerek</td><td>Veszprém</td></tr> <tr><td>Nagyvárad</td><td>Wien</td></tr> <tr><td>Pozsony</td><td>Zenta</td></tr> </table>	Arad	Pécs	Budapest	Pantsova	Bolgrad	Szofia	Berlin	Szeged	Győr	Szatmár	Lovrin	Szabadka	Lugos	Tomasevár	Nagybecskerek	Veszprém	Nagyvárad	Wien	Pozsony	Zenta	 <p>Fajbaromfi!</p>	<p>Keltető tojások! Reitter Oszkár főkapitány fajbaromfi gazdaságában</p> <p>Nagybecskereken kaphatók Angliából hozott telivér fajtisza, legelsőrendű hófehér Or-</p>	<p>pington, hófehér Wiandotte (amerikai kitűnő téli tojók). Sárga Orpington, fekete Langsán, kendermagos Plimut Rocks tyuktojások, valamint hófehér óriás pekingi kacsá tojások darabja 60 fillér.</p> <p>Rázásmentes faláda csomagolás ingyenes Hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.</p> <p>3064 Állami nagy aranyérem.</p>
Arad	Pécs																						
Budapest	Pantsova																						
Bolgrad	Szofia																						
Berlin	Szeged																						
Győr	Szatmár																						
Lovrin	Szabadka																						
Lugos	Tomasevár																						
Nagybecskerek	Veszprém																						
Nagyvárad	Wien																						
Pozsony	Zenta																						

A közgyűlést követőleg Dr. Cséres Lajos ig. vál. tag előadást tart: „Uj falusi közeposztály Erdélyben” címen.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Kiskoru gazdasági cseléd beszegődése. Felmerült esetből kifolyóan 2122—1912. számú határozatában kimondta a földmivvelésügyi miniszter, hogy ha a kiskoru gazdasági cseléd atyja fiának beszegődését kifejezetten nem ellenezte, a gazdasággal véleményezheti, hogy a beszegődés a törvényes képviselő beleegyezésével történt.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A vetések állása és a mezőgazdaság állapota Magyarországon. A m. kir. földmivvelésügyi miniszter most bocsátotta nyilvánosságra a gazdasági tudósítóléktól és a m. kir. gazdasági felügyelőségektől beérkezett jelentések alapján a március 9-éről való felvételt. Ennek megállapítását a következőkben közöljük:

A múlt évi hosszú ősz folytatásaként egész decemberben enyhe időjárás volt. Január elején azonban csakhamar hidegre fordult az idő, ez az erős hideg oly kitartó volt, hogy ritka jelenségképpen majdnem 50 napon át szakadatlanul fagypontra állott a hőmérő. Az erős fagyok beállta előtt, január hó elején az egész országban havazott, úgy, hogy a januári és februári nagy hidegek ellen mindenütt elég vastag hótakaró védte az őszi vetéseket. A tartós nagy hidegen kívül az elmúlt télnek másik sajátja az a hosszú — január 25-től február 20-ig tartó — időszak volt, amely alatt csapadék egyáltalán nem fordult elő. Február 20-ika után a hőmérséklet erősen emelkedni kezdett, úgy hogy a hónap utolsó napjain már szokatlanul enyhe volt az idő. Március változékony időt hozott. Kezdetben éjjeli fagyokkal hideg idő járt, majd 7—10-ike között ismét erősebb fölmelegedés következett, amidőn napközben a 20 C fokot is elérte a hőmérő, később, 11—12-én pedig ismét jelentékenyen süllyedt és több helyütt erősebb viharok kíséretében havazott is. A legutóbbi két heti csapadék mennyisége legnagyobb (50—100 mm.) volt a Királyhágóntul északi részén és Máramaros vármegyében, legkevesebb (20 milliméteren alul) pedig a Nagy-Alföldön és az északi Felföldön. A hóolvadás és a legutóbbi esőzések az ország északkeleti részén annyira felduzzasztották a folyók és patakok vizét, hogy ezen jelentős megszerkesztésének időpontjában a megáradt Tisza, Szamos, Nagyag, Talabor, Taracz, Róna, Iza és Visó több helyen már ki is öntöttek. Bár az árvizek által okozott közgazdasági károkat az első hírek jelentékenyeknek jelzik, remélhető, hogy a mezőgazdasági terményekben nagyobb károk nem lesznek, mert a késői kitévaszódás folytán ezen a vidéken a vetések még alig fejlődtek, illetve a beiszapolás által bennük esetleg okozott károk könnyen pótolhatók lesznek. A múlt őszi — hosszantartó kedvező — időjárás lehetővé tette, hogy a gazdák az őszi

alá szánt terület legnagyobb részét be is vessék, úgy hogy az ősziakkal bevetett terület a gazdasági felügyelőségek becslése szerint a múlt évinél országos átlagban mintegy 10—15%-kal nagyobb s megközelíti azt a területet, amelyet normális években őszi gabonával bevetni szoktak. Legnagyobb az őszi vetésterület növekedése a Királyhágóntul és a Tisza balpartján, ahol i. i. az előző évi vetésterület az akkori húzamos esőzések miatt legnagyobb (néhol 50%-ot meghaladó) csökkenést mutatott a normális évekéhez képest. Az őszi vetéseknek az a része, mely a fagy, illetve a havazás beállta előtt kikelt, az ország legnagyobb részében jól telelt és a hó alatt szépen megerősödött, az a jelentékeny része pedig, amely később vettelt s így a fagy beállta előtt már nem tudott kikelni, csak a hó elolvadása, illetve a föld fagyának fölengedése után kelt ki, még igen gyenge, de általában egészséges. A korai vetésekben helyenkint még az ősszel egerek teltek károkat, ezeket azonban kedvező tavaszi időjárás esetén hamar ki fogják heverni. Fagykárak s ezek következtében kiszántások csak kevés helyen, leginkább az Alföld középső azon részén fordultak elő, ahol a hótakaró a legvékonyabb volt s az első melegebb napok után járt éjjeli fagyok már védtelenül találták a gyenge vetéseket. A tavasziak területének talajelőkészítő munkálatai legtöbb helyen már február végén megkezdődtek, úgy, hogy főleg a homokosabb talajokon és az Alföld déli részén a vetésnek jelentékeny részét már be is fejezték, sőt itt-ott kikelt tavaszi vetések is láthatók. A folyamatban levő tavaszi szántás és vetésen kívüli trágyahordással és teregetéssel, rétek, lucernások és legelők fogasolásával, kertekben és gyümölcsösökben hernyószedéssel s a fák tisztogatásával, a szőlőkben pedig nyitással és metszéssel foglalkoznak a gazdák. A szálas takarmány készlet már több helyen fogytán van, minthogy azonban a fűnyés már megindult, remélhető, hogy nagyobb fennakadás a zöldtakarmány etetésének, illetve a legelők használatának megkezdéséig nem lesz. Általános panasz hallható az ország több vidékéről amiatt, hogy a múlt évi sok esőzés következtében a szálas takarmány tápereje kevés, úgy hogy ennek hiányát gyakran kellett erőtakarmányok etetésével pótolni. A jószág egészségi állapota a tél folyamán nem mindenütt volt kielégítő. A múlt évi túlbő esőzések következtében ugyanis a legelők több helyen megfertőződtek, úgy hogy a legelőre kijárt állatok (szarvasmarhák és juhok) a tél folyamán sok helyen mélyt kaptak s helyenkint nagyobb mérvű elhullások is voltak. Ezen kívül az ország egyes vidékein fellépett száj- és köröm-fájás is, mely azonban most már csaknem mindenütt szünőfélben van.

— **Tenyészbikavásár.** A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület március 30-án tenyészbikavásárt rendez Csikszeredán. Bővebb felvilágosítást az egyesület tiltári hivatala ad.

— **A kormány telepítési akciója és a mezőgazdaság.** A Gazdaszövetség a miniszterelnök múlt héli péntekjén tartott képviselőházi beszédéből megállapítja, hogy a kormány folytatni kívánja a telepítési

akciót és reméli, hogy már a legközelebbi állami költségvetésben erre a célra megfelelő fedezetet fognak nyújtani. A Szövetség reményének ad kifejezést, hogy az altruista bank a pénzügyi helyzet javulása következtében újból fel fogja karolni a földbérlo szövetkezetek ügyét és elő fogja mozdítani a politikai és egyéb szempontokból is teljesen független kisgazdasz-tály szaporodását.

— **Országos állatkiállítás Budapest.** A most épülő országos tenyész- és haszonállatvásártételep nagyarányú munkálatai mindinkább közelednek befejezésükhöz. A telepet az intéző bizottság nagyobb ünnepség keretében fogja megnyitni s már most felmerült az a terv, hogy a megnyitás alkalmából országos állatkiállítást rendezzenek Budapest. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tenyészállatvásárt rendező bizottsága szintén megbeszélést folytatott a dologról s minden valószínűség szerint az országos tenyész- és haszonállatvásártételepet megnyitó országos állatkiállítást az O. M. G. E. fogja rendezni.

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45 sz.
Próbaüveg 50 fillér.

— **A gazdák és a cukorgyárosok.** Tekintettel arra, hogy a legtöbb nézeteltérés a cukorrépatermelők és a gyárosok között a cukorrépa átadásánál fordult elő, Tallián Béla báró és Kuffner Károly br. elnöklésével hosszas tárgyalások alapján az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete által kiküldött tagokból megalkotották a cukorrépatermelők és a cukorgyárosok országos bizottságát, mely a répa átvételénél felmerülő összes esetekre vonatkozólag egyezményt kötött három esztendőre. Az egyezmény értelmében azok a cukorgyárosok és termelők, kik magukra nézve az egyezményt elfogadják, olyan esetekre, mikor a répa átadásánál békésen megegyezni nem tudnak, választott bíróság ítéletének vezik magukat alá, mely választott bíróság esetről-esetre az egymással megegyezni nem tudó cukorgyár és termelő által kiküldött szakértőkből és a közös bizottság által kiküldött elnökből áll. A választott bíróság elnökét és helyettes elnökeit minden átvételi vonalra a legelőkelőbb gazdák köréből a közös bizottság küldi ki. A választott bizottság eljárása az egyezményben minden eshetőségre nézve szigorúan körül van írva. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület most tartott ülésén az egyezményt magáévá tette s az egyezményben megállapított közös bizottságba az igazgató választmány Tallián Béla br. elnöklésével a következőket küldötte ki: Almássy Imre grófot, Beer Henriket, Cso-

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

bor Bélát, Gülcher Jakabot, ifj. Schlésinger Fülöpöt, Seligmann Kelemt, Somnich László grófot, Vépi-Vogronics Ödönt, Rubinek Gyulát és Krollop Hugót. A bizottság autonóm jogkörrel végzi feladatát.

— **A keleti marhavész és a határok elzárása.** A keleti marhavésznek Bulgáriában történt nagymértékű fellépése súlyos aggodalommal tölti el a gazdaságot, mivel ennek következtében Magyarország állattenyésztését állandóan fenyegeti a pusztító járvány behurcolásának réme. És pedig vagy a balkáni államokkal való kereskedelmi forgalom, vagy a határszéli állattenyésztés útján. Bulgáriával szemben életbeléptetett ugyan a kormány, korlátozó forgalmi intézkedéseket, azonban ezt a hivatalosan fertőzöttnek elismert országot is csak hiányosan zárták le. Teljesen szabad a forgalom a többi a balkáni állammal, holott biztosan senki sem tudhatja, hogy ezekben is nem szedi-e már áldozatait a marhavész, vagy hogy melyik pillanatban lép fel váratlanul. Még nagyobb veszélyt rejt magában a határszéli állattenyésztés, melynek megakadályozása érdekében eddig alig történt érdemleges intézkedés. Tekintettel a kockán forgó érdekek fontosságára a fentiek megfontolásával, sürgős fölterjesztést intézett az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi kormányhoz, szükségesnek jelezvén, hogy az egész balkáni terület, névszerint Törökországon kívül Szerbia, Románia és Görögország is az állatok, állati termékek és ragályfogyó tárgyak behozatala tekintetében a legsürgősebben elzárassanak, de különösen fontosnak tartja az egyesület, hogy ez az eljárás Montenegróra is kiterjesszessék és az élőállatbehozatalt a Kattarói-öbölbe azonnal szüntessék be. A határcsempészség megakadályozására a bárcás legeltetés törvényes tilalmával kapcsolatban és egyébként is fogamatossított rendelkezéseket a gazdaközönség teljesen hatálytalannak találja és e részben az O. M. G. E. megfelelő katonai erő kirendelése mellett a legmesszebbmenő és semmi áldozattól vissza nem riadó gyökeres intézkedések haladék nélküli elrendelését úgy a magyar mint az osztrák határra, nemkülönben Bosznia és Hercegovinának a balkáni államokkal érintkező határait is a legégetőbbnek tartja. A keleti marhavészt gyógyítani ma még nem tudják, ezért különös fontossággal bírnak mindazon óvintézkedések, amelyek a befertőzés megakadályozására hivatottak.

— **Szőlészeti tanulmányut Ausztriába.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által rendezendő ausztriai szőlészeti tanulmányut iránt nagy az érdeklődés a szőlősgazdák körében. Az ut részletes programját az egyesület kirándulási bizottsága az illetékes osztrák szakkörökkel karöltve fogja megállapítani és annak idején közzé teszi. Az utazás augusztus második felében kezdődik és körülbelül tizenkét napot vesz igénybe. A költségek fejenként körülbelül 350 koronára fognak rugni. A kirándulók számát az egyesület korlátozta. Előjegyzéseket már most elfogadnak. A kiránduláson a szőlészet iránt érdeklődő hölgyek is részt vehetnek. De jelentkezhetnek olyanok is, kik nem tagjai a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének.

— **Országos borászati kongresszus Budapesten.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a folyó év nyarán rendezi az V. országos borászati kongresszust Budapesten. A kongresszus előkészítésére az egyesület igazgató választmánya tizenkét tagú szűkebb és száz tagú országos bizottságot küldött ki, melyben minden

borvidék képviselve van. A száztágu bizottság feladata lesz odahatni, hogy a kongresszus, amelyet már hét év óta Magyarországon nem tartottak, minél népesebb legyen. A kongresszus pontos idejét úgy fogják megállapítani, hogy az összeessék a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének közgyűlésével. A kongresszussal egyidőben lesz Budapesten a nemzetközi pincegazdasági kiállítás, mely iránt igen nagy az érdeklődés nemcsak Magyarországon, de a külföldön is.

— **Az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület** hosszas és beható tárgyalásokon megállapította, hogy az 1917-ben kötendő új vám szerződésben minő módon kellene a kertészeti érdekeket megvédeni. Az egyes szakosztályok önállóan vitatták meg a hatáskörükbe eső anyagot, melynek összeegyeztetésével az egyesület egy teljes ülésen fogja végleges álláspontját megjelölni. A szaktanácskozást március 19. napján tartják meg az egyesület helyiségében (Budapest, IV. Sörház-utca 3.) és erre a szaktanácskozásra az összes illetékes tényezőket meghívták.

— **Ragadós állatbetegségek.** A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint csökkent a lépfenével fertőzött községek száma 83-ról 79-re, a szájszáj- és körömfájással fertőzöttek 377-ről 353-ra, a juhhimlővel fertőzöttek 19-ről 18-ra, a sertésorbáncsal fertőzöttek 31-ről 27-re és a sertésvészellel fertőzöttek 347-ről 341-re. Emelkedett ezzel szemben a veszettséggel fertőzött községek száma 262-ről 266-ra, a takonykórral fertőzöttek 20-ról 26-ra, az ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzöttek 10-ről 16-ra, a rühkórral fertőzöttek 206-ról 252-re és a bivalyvészellel fertőzöttek 2-ről 4-re.

— **Védekezés a keleti marhavész ellen.** A földmivelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben felhívja a hatóságok és a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a keleti marhavésszel fertőzött bolgár területeken az újabb kimutatások szerint a vész folyton terjed, azért hasított körmű állataik egészségi állapotát állandóan figyeljék és amennyiben a marhavészre gyanús tüneteket észlelnek, azonnal jelentést tegyenek, hogy a szükséges óvintézkedések fogamatossíthatók legyenek. Akik a betegséget eltitkolják, nemcsak az állami kártalanítást vesztik el, hanem ezenkívül legszigorubb büntetésben is részesülnek. Szomorú volna — írja a Köztelek — ha e rendelet gyakorlati végrehajtására kerülne a sor, mert az már a keleti marhavész behurcolását jelentené. Hogy ez meg ne történhessék, sürgősen intézkednie kell a kormánynak a határ szigorú elzárásáról, amire a gazdaközönség már ismételtlen kérte az illetékes köröket.

— **Lókiállítás Bécsben.** A cs. kir. mezőgazdasági társulat lótenyésztési szakosztálya május utolsó napjain tartja meg XXXVIII. lókiállítását Bécsben. A kiállítás az anyagot használati szempontból is megbírálják. Bejelentési lapokért a kiállítási irodához (Wien, I. Schauflegasse 6.) kell fordulni.

— **Nemzetközi méhészeti kiállítás és vándorgyűlés Pozsonyban.** A német, osztrák és magyar méhészek idei vándorgyűlésüket méhészeti kiállítással kapcsolatban július hónap folyamán Pozsonyban tartják meg. A kiállítás és vándorgyűlés iránt úgy Magyarországon, mint Ausztria és Németország méhészei körében igen nagy az érdeklődés. Az osztrák méhészek már bejelentették, hogy több száz főnyi csoportban vesznek részt a pozsonyi vándorgyűlésen. De nagyban készülődnek a

német méhészek is, kik a pár év előtt Budapesten rendezett vándorgyűlésen sokatlanul nagy számban jelentek meg. A pozsonyi vándorgyűlés és kiállítás rendező bizottsága a méhésznapi előkészítő munkálatait széles körben megindította.

— **Haladó község.** A modern gazdaságvitel egyre hódít a kisgazdák körében. Igen szép példáját mutatja ennek újabban Zsámbák, pestmegyei község, a mely köztenyésztésre oldenburgi és angol félvér méneket szerzett be. A francia határszéli Payernéből tíz bikát és több szimmentháli tehenet vásárolt, melyet modern új bikaistállóban helyezett el. Felépítette 50.000 korona költséggel tejsarnokát, mely pasztörizáló, hűtőgépekkel és műjéggyártással kapcsolatos. Az egy év előtt alakított tejszövetkezet már közel 100.000 korona forgalmat mutatott ki. A tagok száma egyre szaporodik és állandóan nő a kedv a jobb tejelő tehenek vételére. Baromfitenyésztésében az orpington tyukokra, pekingi kacskák és endeni ludak tenyésztésére tért. Az évek során több állatkiállítást és jutalmazást rendezett a községben s általában oly nagy kedv van a gazdasági haladásra, amely szinte példanélküli.

— **A keleti marhavész terjedéséről** számol be a magyar királyi kereskedelmi muzeum várnai levelezője, jelentése szerint a napokban a környéken tett üzleti utja alkalmával tapasztalta, hogy a marhavész úgy a várnai, mint a sumeni, novibazára és provadijai kerületekben erősen terjedőben van. A hatóságok mindent elkövetnek a vész leküzdésére, de sajnos, eddig eredménytelenül.

— **Szőlészeti előadás.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesületben március 8-án előadást tartottak a szőlőbetegségekről, különösen a molypilléről és az ezek ellen való védekezésről. Az előadáson a megye számos szőlőbirtokosa vett részt.

— **Kamatleszállítás a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.** Tekintettel arra, hogy az osztrák-magyar bank a hivatalos váltóleszámitolási kamatlábat leszállította, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezet a künlevőségek után számításba hozott kamatot a viszonyokhoz képest mérsékelte. Március 13-tól kezdve tehát a szövetkezet künlevőségei után 6 százalék kamatot számít.

Jármos ökröket,
ökörtinókat, hizott és
sovány sertéseket,
mindenféle terményt a
legmagasabb napi árban
megveszünk, vagy azok
eladását a legszerényebb
díjazás mellett gyorsan
közvetítjük:

Erdélyi Közvetítő és Áru-
forgalmi R.-T. Kolozsvár,
Brassai utca 23. szám.

Telefon: 619. Sürgőnycim: Közvetítés.

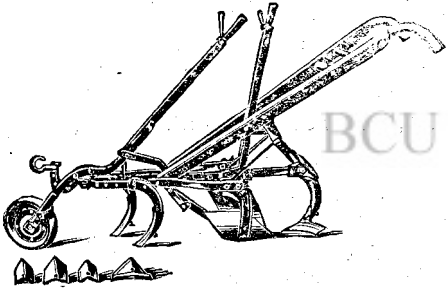
Veszünk
1000 darab süldőt és 600
darab racka anyabarányt.

Sürgős ajánlatot kér: 3073

Erdélyi Gazda Társaság
Kolozsvár, Attila-u. ca. 10. szám.

— **Fontos tudnivalók a Planet jr. eszközökről és a kereskedelmi- és konyhakertészeti okszerű fejlesztéséről.** Az életviszonyok állandóan súlyosbodik terhei, a mezőgazdasági munkások fizetési igényeit is hatványozott arányban emelték, és ennek nyomozó hatását főképpen a közép- és kisbirtokosok érzik, mint-hogy az általuk eddig folytatott egyoldalú gazdálkodás jövedelme nem áll arányban a megnövekedett kiadásokkal és különösen az utóbbi mostoha gazdasági évek jövedelme a kiadásaik még csak egy részét sem fedezte.

Minden birtokos gazdának főbb érdeke, hogy gazdasága keretén belül jövedelmi forrásait növelje és ezzel párhuzamosan természetesen arra törekedjék, hogy kiadásait lehetőleg mérsékelje minék elérésére mint egy igen alkalmas módot, a kereskedelmi termények termelését és a konyhakertészettel való foglalkozást ajánljuk; és hogy ezen módszer tényleg beváljon igazolja több magyar város mint Budapest, Makó, Nagykőrös, Kecskemét, Brassó Miskolc, és Ujvidék, mely helyeken a kereskedelmi és konyhakertészeti kifejtésége következtében a gazdaságok jövedelme és vagyonosodása állandó emelkedésben van.

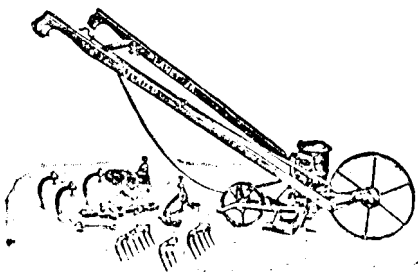

Ily vállalkozásnak természetesen csak úgy tudunk kellő sikert biztosítani, ha minél alaposabb munkát végzünk és a munkák költségeit a lehető legkisebb összegre lecsökkentjük, minék lehetőségét elsősorban megfelelő eszközökkel érhetjük el. Ezen célra igen alkalmas eszköz a Planet jr.

Fent nevezett cég ezen gépek jóságáról meggyőződve, nyilvános próbák rendezésével igyekezett azoknak elterjesztését elősegíteni.

Az ilyen nyilvános próbák melyeket a nagyobb városok mezőgazdasági egyesületeiknél rendeztek, végre eredményre vezettek és ezen vidékeken a Planet jr. már általánosan ismert és használt gazdasági eszköz.

Az egyes Planet eszközök használhatóságát a következőkben ismertetjük: mint legalkalmasabb eszközt szőlőkertek kitakarásánál, kapálásnál és töltögetésnél a 8-as számú Planet jr. lókapja, és kultivátort ismerjük. Ezen munkák természetesen éppen oly jó eredménnyel burgonya, tengeri, komló és répa földekben szóval mind oly növényeknél végezhetők, melyek legalább 45 cm sortávolságban ültetettek.

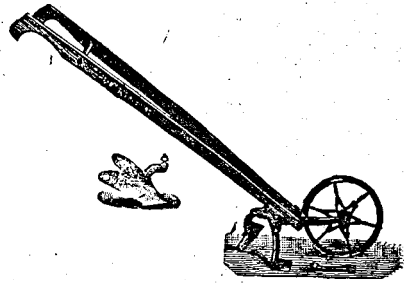
Kereskedelmi kertészet, valamint kisebb és nagyobb zöldségkertek megműveléséhez megbecsülhetetlen eszközt találunk a 18-as számú Planet jr. egykerektű kapálóban ugyiszintén a 11, 12 és 13-as számú kétkerektű kapálókban; mely

eszközöket vetemények ágyak előkészítésére, virág valamint veteménymagvak ugymint: kelkáposzta, bab, bors, uborka, káposzta, dinnye, paprika, répa, spárga, dohány, paradicsom, hagyma stb. kapálására és töltögetésére igen jó eredménnyel használják.

18-as számú Planet jr. egykerektű kapálóval különösen cukorrépa termelésnél egy ember annyit végez, mint három-négy ember kézi kapával. Kereskedelmi kertészetekben és veteményes kertekben előszeretettel használják a 11, 12 és 13 számú kétkerektű kapálókat, melyek mindenesetre indaemelőkkel ajánlhatók, mivel már a második kapálásnál indaemelő vagy levélvédő nélkül a növények főképpen a hagyma könnyen megsérül.

A már felsorolt eszközökön kívül megemlítjük még a 24-es számú Planet jr. fészekbe és sorbavető gépet, mint igen hasznavehető és munkát megtakarító eszközt. Ezen gép barázdát von; elveti a magot, azt betakarja, lehengerli és egyben jelzi a következő sort, tehát nyugodtan állíthatjuk, hogy azzal egy ember annyi munkát végez, mint hat ember kézi munkával.

A fentiekben felsorolt és alantí ábrákban bemutatott Planet jr. eszközöket melyekből eddig is több mint ötvenezer darab került eladásra, a Hoffherr Schranz és Clayton Shuttleworth r.-t. árusítja és azokból állandó raktárt tart fenn, az erdélyrészi képviselő Babós és Társai kolozsvári vaskereskedő cégnél.

A eddigi tapasztalatok igazolják, hogy a Planet eszközök alkalmazása főképpen ott hódított teret, hol annak kezelését próbák rendezésével megismertették és ezért elhatározta a Hoffherr Schranz és Clayton Shuttleworth r.-t. cég, hogy ilyen bemutató próbát Kolozsvárt is fog rendezni, mely bemutató próbákra szives olvasóink figyelmét az adott időben külön fogjuk felhívni.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE HELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A MAGYAR

JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi tőrfiál adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Ágybavizezés
Rögtöni megszüntetését Kort és nemet közzé. Felvilágosítás legyven. Dr. Páber Miklós, 176 (Ugy.)

2767 I.

Szolnok-Doboka vármegye,
Apanagyfalu község határában
245 kat. hold, Fellak község
határában 243 kataszt. hold jó-
minőségű

hegyi legelő

a folyó évre haszonbérbe adó.

Értekezhetni:

Beke József kincstári ispánnál,
Kolozsvár, Telepítési felügyelő-
ség. Bocskay-tér 19, szám.

3067

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

2769

Mütrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Valódi korai
székely tengerit
keres megvételre
és mintázott árajánlatot sürgősen kér az

Erdélyi Gazda Társaság
= Kolozsvár =
Attila-utca 10. szám 3069

SZŐLŐSGAZDÁK!
Rendeljék meg már most a **peronoszpera permetezőket és permetező anyagot!**

A legjobb és legolcsóbb permetezőket, kénporozókat, szénkénegezőket és egyéb szőlő- és gyümölcsészeti gépeket és felszereléseket szállít: Az **ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG** Kolozsvárott, Attila-utca 10. szám alatt.

Használt gépek!

Fiatál 12/13 lóerejű benzinelokomobil, 42" cséplőgép szabadalmazott herefejtővel, továbbá 9 lóerejű nyersolajlokomobil 36" cséplőgép szalmakazalozóval, előbbi készlet 4, utóbbi egyéves, olcsó áron és kedvező fizetési feltételek mellett **eladó.**

Érdeklődések „Hirneves gyártmány” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

3082

Tavaszi vetőmagvakat

jó árban vesz, nagyobb mennyiségben is és:
Kukorica, baltacim és bükköny vetőmagvakból mintázott árajánlatot kér: 309.

Az **ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG** Kolozsvártt
Attila-utca 10. szám.

Éves süldő

170 drb. fehér mangalica, miskarolt és herélt

március havi átadásra eladó. 3079 II. Bővebbet: Erdélyi Gazda Társaságnál Kolozsvár, Attila-u. 10. sz.

Orpington fajtyukok.
A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott: **Orpington törzstyukok eladók.**
Erzsébet-ut 13-ik szán.

Eladó földbirtokot

keres több vevő, kisebb és nagyobb területileket.

Részletes ajánlatok az **ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG** címére Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz. alá intézendők 3089

Keresek megvételre:
100 drb fejős racka juhot.

Eladok:
Egy nyolc lóerejű, jókarban levő motoros cséplőgépet egyharmad árban.

Megbizottam az **Erdélyi Gazda Társaság** Kolozsvárt, Attila-utca 10. sz. 3078

Tejgazdaság és szeszgyárral kapcsolatos nagyobb erdélyi uradalomba. — lehetőleg azonnali belépésre, erélyes, szorgalmas és józan **intéző** kerestetik. Ajánlatok az uradalmi intézőséghez Gyalu per Kolozsvár kéretnek. 3080

2 drb. 158 cm. magas 5 és 7 éves sötét, almás-szürke és világos pej, herélt valódi lípicai gyorsügető, rendkívül szép járásu **kocsi-ló eladó.**
Ára: 1100 K. Bővebbet: Erdélyi Gazda Társaság Kolozsvárt. 3079 I.

Nyári legeltetésre és téli tartásra elfogadok 500 drbtól 1000 drbig birkát, vagy 50—100 fiatal szarvasmarhát 3000 magyar hold **kötűnő minőségű legelőre.**
Bővebbet az **Erdélyi Gazda Társaság-nál** Kolozsvár, Attila-utca 10. 3076

Az

ERDELYI GAZDA

kiadóhivatalánál megrendelhető könyvek:

ELADÓ ORSZÁG.

Irtá:

Tokaji László
E. G. E. titkár

Ára: 3 korona.

A 254 oldalra terjedő nagy birtokpolitikai és birtokforgalmi statisztikai mű tartalmazza az utóbbi tíz év alatti összes erdélyrészi földbirtok-forgalom részletes adatait.

A könyv tartalom-jegyzéke:

Eladó ország. (Bevezetés.) Adataink eredményei. A birtokadás okai. Az állam feladatai. A társadalom szerepe és hivatása. Az 50 holdan felüli birtokok. Az 50 holdan aluli birtokok. Adataink eredete.

A könyv mindazok számára, akik az erdélyrészi magyarság helyzete és az erdélyrészi földbirtokpolitika kérdéseiről érdeklődnek — nélkülözhetetlen forrásmunka! —

A FALUSI NÉP GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS NEMZETI IRÁNYBAN VALÓ VEZETÉSE.

Irták:

Tokaji László, Dr. Konrádi Dániel,
Lászberényi András, Dr. Szász Albert
Dr. Seyfried Károly, Dr. Csörör Lajos.

Ára: 1 korona.

A 132 oldalra terjedő könyv az Erd. Gazd. Egylet múlt évi szociális kurzusának előadásait tartalmazza a következő fejezetek alatt: A falusi intelligencia szerepe a nép nemzeti és gazdasági vezetése tekintetében. A mezőgazdasági üzleti érzék és tudás fejlesztéséről. A szövetkezetek. Egészségügyi dolgokról. A kisgazdák peren kívüli jogvédelméről. A gazdakörökről.

— Azok, akik a magyar nép vezetésének nemes missziójára vállalkoztak, e könyvben mindenre kiterjedő, alapos és részletes utmutatást találnak. —

ROMÁNIA MEZŐGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS VISZONYAI.

Irtá: Barabás Endre.

Ára: 1 korona.

A könyv 128 oldalon a következő főbb címeket tartalmazza: A romániai állapotok hatása hazánkra. Románia mezőgazdasága. A román falu. Romániai agrár-reformok. Törvény a mezőgazdasági pénzintézetekről. Földművelő szövetkezetek. Az iszákosság elleni intézkedések. A romániai népoktatás seociális irányai. A romániai tanító szociális munkája. — Stb. stb.

— Rendkívül tanulságos munka, melynek elolvasása után egészen más színben látjuk a román faj kulturáliságának fejlődését és mai fokát. —

Az erdélyi állattenyésztés fejlődése.

Irtá: Jakab László.

Ára: 1 korona.

A 190 oldalas könyv teljesen hű képét adja Erdély állattenyésztésének az utóbbi évtizedek alatt. A műben rendkívül sok eredeti felvételű tenyészállat-fotográfia is van. Állattenyésztők könyvtárából e könyvnek nem volna szabad hiányoznia.

AZ ERDÉLYRÉSZI FÖLDBIRTOKPOLITIKA FELADATAIRÓL.

Ára: 50 fillér.

Irtá: Tokaji László.

Földbirtokpolitikai tanulmány az erdélyrészi magyar szász és román erőviszonyokról.

GRÓF MIKÓ IMRE ÉS A MAGYAR FÖLD.

Ára: 50 fillér.

Irtá: Tokaji László.

Gróf Mikó Imrének, Erdély Széchenyijének jellemrajza kapcsolatban a forradalom utáni idők és földbirtokviszonyok ismertetésével.

ÚJ HONFOGLALÁS ERDÉLYBEN.

Irtá: Tokaji László.

Ára: 50 fillér.

Gyakorlati javaslatok az erdélyi magyar földbirtok megtartása céljából, különös tekintettel az erős magyarvidéki anyaországi nagybirtokok Erdélybe leendő áttelepítésének kérdésére.

Fenti könyvek, amíg a készlet tart, az árak előzetes beküldése mellett megrendelhetők az **ERDELYI GAZDA** kiadóhivatalánál, Attila-utca 10. sz. alatt. — A könyvek bérmentve küldetnek meg. *Mind a hét könyv, egyszerre megrendelve 6 K-ért megküldelék.*

Fenti könyvek megrendelőinek, míg a készlet tart, kívánatra ingyen megküldi a kiadóhivatal még a következő füzeteket:

Gróf Bethlen István és Tokaji László előadóknak az 1913 évi szeptember 7-iki kolozsvári országos földbirtokpolitikai nagygyűlésen megtartott előadásait és Tokaji László „Földbirtokpolitikai teendők” címen, az E. M. K. R. 1914. jan. 11-én rendezett nagy értekezletén, tartott előadását. 3061

ERDELYI GAZDA TÁRSASÁG

KISSOLYMOSI SIMÓ PÁL ÉS TÁRS.

K. K. T. BEJ. CÉG.

(TISZTÁN GAZDÁKBÓL ALAKULT VÁLLALAT!)

LEVÉLCIM:

ERDELYI GAZDA TÁRSASÁG
KOLOZSVÁRT, ATTILA-UTCA 10. SZ.

SÜRGÖNYCIM:

ERDELYI GAZDA

TELEFON 158.

Teljesen szakszerű vezetés mellett — külön e célra alkalmazott tisztviselői karral — kiválóan szolid elvek alapján foglalkozik a gazdaközönység minden produktumának értékesítésével és mindennemű szükségleteinek beszerzésével. —

Legelőnyösebb értékesítés

céljából elfogad:

Mintázott bejelentéseket, illetve megbízásokat mindennemű gabona és takarmány **vetőmagvakra** vonatkozólag.

Termény, takarmány, bor stb. eladási megbízásokat.

Tenyész- és igásállatoknak eladásra való előjegyzését.

Birtok eladási, bérleti és jelzálog-szerzési megbízásokat.

Legelőnyösebb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás:

Mindennemű fő- és mellékágazati mezőgazdasági gépek, felszerelések, eszközök, anyagok és műtrágyákra,

Háztartási gépek-, cikkek-, anyagok- és eszközökre. Mezőgazdasági háziipari készítmények, Vetőmagvak.

Tenyész- és igásállatokkat illetőleg,

Ingatlanok- és bérleteknek megbízásból való vétele és szerzése.

Egyforma, alku nélkül nyújtandó magas kedvezmények minden gazdának! 3061

**Jó eszköz
és jó gép
= fele
munka!**

A tavaszi és nyári mezei munkálatokhoz
szükséges összes

gépek és eszközök:

— ekék, boronák, vetőgépek, lókapák,
arató- és cséplőgépek, szőlő és kerti
művelési gépek és eszközök és anyagok
— legmegbízhatóbb és legjutá-
nyosabb megrendelési forrása az

Erdélyi Gazda Társaság

-:- Kolozsvártt, Attila-utca 10. szám -:-

Telefon: 158.

3081

Olcsón eladó

szép, egyenes fekvésű, bekerített
közel 700 □-öl területű üres

HÁZHELY

Kolozsvár város
legszebb részében,

mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen,
ahol a telek-érték évente 20%-al emelkedik. Nagy ur
családi ház, vagy bérpalota építésére kivá-
lón alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző
tőkeelhelyezésre is jó alkalom. Ér-
deklődőknek **eladó** címét meg-
mondja levélileg, szóval, vagy tele-
fonon (158. szám) is: **A kiadóhivatal.**

3034

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

FISCHER-féle zsák- és ponyvagárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-
intézet.** Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyancsak az ember-
életére a legkülönbözőbb módok szerinti, előnyös feltételek mellett.
Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban réze-
sülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzlet-lesle-
géből, közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz,
vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetíté-
sével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készs-
ségel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásá- val	2,597.980.—	K
Tartalékok	3,367.608.—	>
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tőkékben	10,740.000.—	>
jékkárakban	5,042.000.—	>
Biztosított érték tüzben 1912. évben	360,000.000.—	>
jégekben 1912. évben	63,000.000.—	>
Életbiztosítási állománya	15,240.000.—	>

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISELÉS- Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások-
valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leány-
kihárasítási (önállóítási) segélybiztosítások eszközölköznek. Legelőnyö-
sebb megbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-
csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót kész-
séggel küld bármelyik is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-
utca 20. sz. 20'8

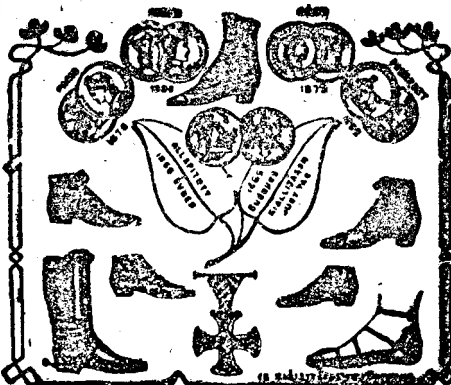
MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhe-
lyében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű

férfi és női cipőraktárára

2019

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközölközhetnek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

Eladó növendék

3035

ökörtinókat és igás-ökröket keresek megvételre.

Szives ajánlatokat

(legalább 6 párt kitevő mennyiségről)

Kérek:

„Alföldi“ jeligére

az

Erdélyi Gazda

kiadóhivatalához

Kolozsvár cimen — küldeni.

ELADÓ
40 darab
jól fejlett igára
alkalmas

4 éves ökörtinó,

erdélyi magyar
fajta. Cim:

Papp Ferenc
Nagynyulas,
(Kolozs megye)
Posta, telefon
helyben. 3052

Ispáni-, számtartói-,

vagy ehez hasonló (kisebb birtoknál
önálló kezelői állást keres
— azonnali belépésre — földmives
iskolát végzett 12 évi jó praxissal
bíró, nős, kiscsaládu, 34 éves, ma-
gyarul, románul beszélő, józanéletű,
erélyes, szorgalmas

GAZDA.

Állattenyésztés, növénytermelés, sző-
lőművelés és cukorrépatermelésben
kiválóan gyakorlott. Önálló kezelés
esetére: kancsóképes. Címét közli az
„Erdélyi Gazda“ kiadóhivatala
Kolozsvár, Attila-utca 10. szám. 3074

37 éves, családos föld-
mives iskolát végzett
kitünő praxisu gazda

április elsejére

állást keres.

Cime: Hajdu Bénéám

g. ispán, Küküllővár.

3075